

RAADSVOORSTEL

MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 8 juli 2024
Agendapunt	:
Onderwerp	: Beleidsnotitie Gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland 2024-2030
Portefeuillehouder	: Marcel van Opzeeland

Beetsterzwaag, 21 mei 2024

Voorstel

1. De Beleidsnotitie Gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland 2024-2030 vast te stellen.
2. Voor de eenmalige werkzaamheden op de begraafplaatsen €35.500,- beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2024.

Inleiding

Gemeente Opsterland bezit zes gemeentelijke begraafplaatsen, waarvan nog vijf in actief gebruik zijn. Elk van de begraafplaatsen heeft een eigen ontwikkeling doorgemaakt en daarmee een eigen karakter gekregen, die van invloed zijn op het beheer en het onderhoud, waarvoor echter geen duidelijke kaders zijn opgesteld. Daarnaast gelden er voor begraafplaatsen diverse wettelijke regels. Door enkele wetswijzingen en het ontbreken van beleid over de omgang met begraafplaatsen en de uitvoering van werkzaamheden op de begraafplaatsen, is het noodzakelijk geworden om nieuw beleid te formuleren.

Beoogd effect en/of resultaat

Door de beleidsnotitie wordt de omgang van allerlei aspecten die te maken hebben met de gemeentelijke begraafplaatsen verankerd.

Argumenten

1.1 Enkele wetswijzigingen maken het noodzakelijk dat er beleid geformuleerd wordt.

De laatste verordening voor gemeentelijke begraafplaatsen is vastgesteld in 2006. Na die tijd hebben zich enkele wetswijzigingen voorgedaan, die ertoe leiden dat nieuw beleid noodzakelijk is. Bovendien bestond er tot nu toe geen beleid voor de gemeentelijke begraafplaatsen. Het ontbreken ervan zorgde ervoor dat niet altijd duidelijk is hoe er moet worden omgegaan met groenonderhoud, overname van particuliere begraafplaatsen, het houden van bijeenkomsten of bijvoorbeeld met het zoeken naar onbekende rechthebbenden. De belangrijkste wijzigingen zijn weergegeven in de oplegnotitie.

1.2 Passend beleid voor de gemeentelijke begraafplaatsen verbeterd de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en bevordert het welbevinden van mensen.

Begraafplaatsen vormen bijzondere plekken binnen de samenleving. Hoewel er vastgelegd is in het beeldkwaliteitsplan openbare ruimte dat het onderhoudsniveau op de gemeentelijke begraafplaatsen hoog moet zijn, zijn er geen richtlijnen voor bijvoorbeeld het ruimen van historisch waardevolle graven, voor vervangende groenaanplant, herstel van cultuurhistorische groenaspecten en wat te doen bij verwaarlozing van graven. Een goed onderhouden begraafplaats draagt bij aan een positieve ervaring van bezoekers aan de gemeentelijke begraafplaatsen.

1.3 Het beleid sluit aan op de praktijk, waardoor werkzaamheden die tot nu toe op een bepaalde wijze uitgevoerd werden maar waarvoor geen richtlijnen waren, een formeel karakter krijgen.

De uitvoering van sommige werkzaamheden, zoals het ruimen van graven, het begraven tijdens daglicht en het aanschrijven van rechthebbenden om de termijn van het grafrecht te verlengen, zijn historisch zo gegroeid, maar zijn niet formeel vastgelegd. Om deze reden zijn diverse informele werkwijzen meegenomen in het beleid, zodat deze een formeel karakter krijgen, omdat in de praktijk gebleken is dat deze het best functioneren.

1.4 De notitie zorgt ervoor dat cultuurhistorisch waardevolle grafmonumenten onder de aandacht komen en waar mogelijk behouden worden.

De Omgevingswet verplicht gemeenten het geheel aan cultureel erfgoed in kaart te brengen. Ook cultuurhistorisch waardevolle grafmonumenten worden hiertoe gerekend. Met de ontwikkeling van beleid voor begraafplaatsen en het opstellen van een lijst met cultuurhistorisch waardevolle grafmonumenten, wordt aan deze eisen voldaan en wordt invulling gegeven aan de wettelijke verantwoordelijkheid voor het verankeren van cultuurhistorie in gemeentelijk beleid. Bovendien vergemakkelijkt het de integratie van het geheel aan cultureel erfgoed in het Omgevingsplan. Cultureel erfgoed vormt een leidend thema in het Omgevingsplan.

1.5 Ontbreken van beleid laat onduidelijkheden voortbestaan en vergroot de kans op ongewenste situaties.

Het ontbreken van beleid zorgt voor onduidelijkheid bij medewerkers, inwoners en andere belanghebbenden. Ongewenste situaties met ad hoc oplossingen blijven daarbij voortbestaan. Omdat begraafplaatsen een emotionele lading meedragen, heeft het de voorkeur om eenduidigheid te hanteren waar het gaat om de werkzaamheden rondom begraven en grafdelven en andere aanverwante zaken.

Kanttekeningen

1.1 De tarieven van de lijkbezorgingsrechten stijgen.

In de beleidsnotitie stellen we voor om de werkzaamheden rond begraven en grafdelven structureel uit te besteden. Om de uitbesteding van de werkzaamheden mogelijk te maken is het noodzakelijk de tarieven op de lijkbezorgingsrechten te laten stijgen. Deze tariefstijging wordt meegenomen in de actualisatie van de verordeningen lijkbezorgingsrechten in het najaar 2024. In totaal is voor de uitbesteding structureel €35.000,- nodig. Dit bedrag wordt gedekt door een verhoging in te voeren van de tarieven in de Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten (€17.500,-) per 2025. Daarnaast zorgt de uitbesteding ervoor dat eigen medewerkers deze werkzaamheden niet langer hoeven uit te voeren. Dit dekt de overige €17.500,-.

Middelen

In de meerjarenbegroting zijn structureel voldoende middelen/budgetten voorhanden om het groenonderhoud uit te voeren.

Aanvullend wordt de raad separaat verzocht om een eenmalig budget van €35.500,- te verstrekken voor enkele eenmalige werkzaamheden en acties die direct bijdragen aan de kwaliteit van de begraafplaatsen, zoals in de beleidsnotitie wordt beschreven.

Bovendien is er structureel €35.000,- nodig voor de uitbesteding van het begraven en grafdelven. Dit bedrag wordt gedekt door een verhoging in te voeren van de tarieven in de Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten (€17.500,-) per 2025. Daarnaast zorgt de uitbesteding ervoor dat eigen medewerkers deze werkzaamheden niet langer hoeven uit te voeren. Dit dekt de overige €17.500,-. Gezien de verwachting er is dat het aantal begrafenissen zal afnemen en het aantal crematies zal toenemen, zullen er in de toekomst mogelijk minder begrafenissen plaatsvinden. De kosten voor de uit te besteden werkzaamheden vallen daardoor op termijn mogelijk lager uit.

SDG's

Met beleid voor gemeentelijke begraafplaatsen wordt er een bijdrage geleverd aan de duurzaamheid binnen de dorpen en aan het optimale gebruik van de openbare ruimte en fysieke leefomgeving (goal 11). Ook ontstaat er op die manier een coherent beleid voor duurzame ontwikkelingen (goal 17), waarin cultureel erfgoed een rol speelt.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Beleidsnotitie Gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland 2024-2030
- Oplegnotitie beleid en beheer gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland

Vertrouwelijke stukken ter inzage gelegd voor raadsleden

Geen.

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Wonen en Werken
Behandelend ambtenaar	: Aafke Bonnet-Bekkema
Telefoonnummer	: 0512 386 222
Emailadres	: aafke.bekkema@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering	: 8 juli 2024
Agendapunt	:
Onderwerp	: Beleidsnotitie Gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland 2024-2030

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 mei 2024,

besluit:

1. 'Beleidsnotitie Gemeentelijke begraafplaatsen Opsterland 2024-2030' vast te stellen.
2. Voor de eenmalige werkzaamheden op de begraafplaatsen €35.500,- beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 8 juli 2024,

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman